

PROGRAM INNOWACYJNY

„Esperanto- język nadziei”.

Autorka programu: mgr Katarzyna Andrzejewska - instruktor koła turystycznego w Ognisku Pracy Pozaszkolnej „175” w Warszawie.

WSTĘP

Inspiracją do opracowania innowacji pt. *Esperanto - język nadziei* stała się realizacja poprzedniej innowacji *Śladami Janusza Korczaka*. Podczas przygotowań do jednego ze spacerów zainteresowała mnie postać Ludwika Zamenhofa mająca wiele cech wspólnych z Henrykiem Goldszmitem - Januszem Korczakiem. Mianowicie obydwaj byli narodowości żydowskiej, obydwaj byli z zawodu lekarzami. Ścieżkę kariery wybrali za nich właściwie rodzice. Obydwaj byli społecznikami - leczyli ludzi, których nie było stać na opłacanie wizyt i działali na rzecz najuboższych. Obydwaj działali pod pseudonimami - jeden jako Janusz Korczak i Stary Doktor, drugi jako Doktor Esperanto. Obydwaj całe swoje życie poświęcili swoim pasjom. Stary Doktor był pedagogiem, wychowawcą, autorem książek dla dzieci, nieformalnym pierwszym Rzecznikiem Praw Dziecka, publicystą, założycielem Domu Sierot, który prowadził “gadaninki radiowe” w Polskim Radio. Doktor Esperanto z kolei marzył o tym, żeby stworzyć jeden język, który początkowo miał zburzyć białostocką wieżę Babel, a potem chciał stworzyć język uniwersalny, którego mieli używać mieszkańcy całego świata. Miał to być również wspólny język, który zacieśniłby więzy między różnymi narodami i, w konsekwencji, doprowadził do pokoju na świecie. Jako “doktor mający nadzieję” wydał w 1887 r. książkę “Unua Libro” zawierającą opis zasad języka.

Mimo początkowej popularności języka esperanto, zwłaszcza na terenie ówczesnego Imperium Rosyjskiego i Europy Środkowej; mimo kilku podjętych prób, aby esperanto stało się oficjalnym językiem Ligi Narodów, oficjalnym językiem ONZ czy międzynarodowym językiem pomocniczym, nigdy tego statusu nie zyskało. Niemniej, posługuje się nim obecnie około dwóch milionów ludzi, dla których stał się on „narzędziem wymiany wiedzy o różnych kulturach i świecie”.

Sam twórca języka był ośmiokrotnie nominowany do Pokojowej Nagrody Nobla. Na całym świecie istnieją setki obiektów (ulice, place, instytucje, itp..) nazwanych jego imieniem, bądź esperanto. Na jego cześć nazwano 2 planetoidy, a 15 grudnia obchodzony jest jako *Dzień Ludwika Zamenhofa*. Ze wszystkich znanych Polaków uhonorowano go największą liczbą pomników na całym świecie zaraz po Janie Pawle II i Fryderyku Chopinie.

W tym roku będziemy obchodzić 120 rocznicę powstania Oficjalnego Towarzystwa Esperantystów w Warszawie (6 grudnia 1904), a w roku kolejnym 120 rocznicę odbycia się I Światowego Kongresu Esperanto we Francji (7-12 sierpnia 1905 r.). Język esperanto 10 lat temu został również wpisany na krajową listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego jako *nośnik kultury esperanckiej* (31 października 2014 r.). Uznałam więc, że to dobra okazja, by stworzyć innowację.

Niniejszy program ma umożliwić dzieciom poznanie sylwetki Ludwika Zamenhofa jako inspiracji do aktywności i podejmowania prób realizacji odważnych pomysłów. Będzie przybliżać uniwersalne wartości oraz idee zgodnego współistnienia różnych kultur, które promował ruch esperantystów. Uczniowie poznają biografie innych esperantystów, w tym m.in: Lidii Zamenhof, Antoniego Grabowskiego, Juliana Tuwima, Leo Belmonta, Zsuzsy Polgár. Program będzie realizowany przede wszystkim na zajęciach koła turystycznego. Podczas wycieczek koła turystycznego odwiedzimy w Warszawie miejsca związane ze znanymi esperantystami i zorganizujemy quiz wiedzy *Esperanto- to proste!*

Z kolei podczas tygodnia Ludwika Zamenhofa, który będzie się odbywał w grudniu, w realizacji programu wezmą udział inni nauczyciele, którzy będą przybliżać dzieciom tę niezwykłą postać i jej dokonania.

W realizacji programu weźmie udział p. Julia Bentkowska z kołem tanecznym, p. Marcin Pieczonka z kołem szachowym, p. Ewa Benza z kołem sportowym, p. Beata Leszczyńska wraz z samorządem, p. Karolina Marcjanik-Ogonek z kołem dziennikarskim, p. Elżbieta Cieślak- Dworzyńska z kołem makramy, pani Elżbieta Kamińska z kołem plastycznym. Działania nauczycieli zostaną wpisane do poniższego harmonogramu.

ADRESACI

Wychowankowie OPP "175".

ROZMIAR PRZESTRZENNY

Miejsca realizacji: Ognisko Pracy Pozaszkolnej 175, Warszawa

ROZMIAR CZASOWY

wrzesień-luty w roku szkolnym 2024-2025 r.

CELE

Ogólne:

1. Popularyzowanie międzynarodowego języka esperanto, historii jego powstania i przekazywanie wiedzy o kulturze esperanckiej;
2. Poszerzenie wiedzy o niematerialnym dziedzictwie, jakie niesie ze sobą historia esperanta oraz kultura tworzona przez esperantystów.
3. Przekazanie wiedzy o języku esperanto, o jego walorach i możliwości wykorzystania w aspekcie tworzenia własnej kultury,
4. Przybliżenie uniwersalnych wartości oraz idei zgodnego współistnienia różnych kultur
5. Kształtowanie postawy obywatelskiej, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji;
6. Kształtowanie i promowanie wśród młodych ludzi postaw otwartości, altruizmu, solidarności i niezgody na obojętność.
7. Rozwój świadomości uczniów w zakresie działania na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego

Szczegółowe:

1. Podejmowanie prób mówienia, czytania w języku esperanto
2. Poznanie przypowieści biblijnej o Wieży Babel;
3. Przybliżenie sylwetki młodego Ludwika, który już w gimnazjum opracował wstępny projekt języka międzynarodowego – jako inspiracja dla młodzieży do aktywności i podejmowania prób realizacji odważnych pomysłów.
4. Poznanie życiorysów znanych esperantystów;
5. Poznanie miejsc związanych z esperantystami w Warszawie.

OCZEKIWANE EFEKTY

1. Podniesienie poziomu wiedzy o esperancie i tworzenie, w oparciu o tę wiedzę mocniejszego poczucia utożsamiania się z historią w miejscu zamieszkania.
2. Poszerzenie wiedzy o niematerialnym dziedzictwie, jakie niesie ze sobą historia esperanto oraz kultura tworzona przez esperantystów.

3. Poznanie miejsc w Warszawie związanych ze znanymi esperantystami
4. Przybliżenie uniwersalnych wartości oraz idei zgodnego współistnienia różnych kultur, które promował ruch esperantystów

SPOSÓB REALIZACJI- METODY I FORMY REALIZACJI

METODY

1. Warsztaty plastyczne
2. Wycieczki z przewodnikiem
3. Gra terenowa
4. Pokaz taneczny
5. Pogadanki
6. Objaśnienia
7. Pokaz taneczny
8. Wykonanie makramy
9. Konkursy
10. Warsztaty esperanto/ Spotkanie z ciekawą osobą

FORMY

1. Praca w grupach
2. Praca indywidualna

ZAKRES TREŚCI

1. Esperanto- geneza powstania. Idea wspólnego języka międzynarodowego.
2. Założenia ruchu esperanto.
3. Poznanie znanych esperantystów.
4. Konkurs fotograficzno-konstruktorski.
5. Warsztaty z makramy i zajęcia plastyczne.
6. Tydzień Ludwika Zamenhofa : pokaz taneczny, prezentacja makramy z flagą esperanto, czytanie dzieciom książki o Ludwiku Zamenhofie, warsztaty esperanto lub spotkanie z esperantystą, gra terenowa, przybliżenie informacji o esperanto na zajęciach dziennikarskich i szachowych.
7. Test podsumowujący zdobytą wiedzę na kole turystycznym.

Harmonogram działań

	Kiedy?	Kto?	Co?, Jak?	Dla kogo?
1.	Wrzesień	K. Andrzejewska	<p>TEMAT: <i>„Sinjoro Krokodilo” - O życiu i dokonaniach Ludwika Zamenhofa.</i></p> <p>OPIS: Zajęcia przybliżające ruch esperanto, jego symbole i najważniejsze postaci przy użyciu gry karcianej „Sinjoro Krokodilo”.</p>	dla uczestników koła turystycznego
2.	Październik	K. Andrzejewska	<p>TEMAT: <i>Na tropie “Doktora Esperanto” i jego rodziny.</i></p> <p>OPIS: Spacer śladami Ludwika Zamenhofa i jego rodziny.</p>	Dla uczestników koła turystycznego
3.	Listopad-	K. Andrzejewska	<p>TEMAT: <i>Zbuduj własną wieżę Babel - konkurs.</i></p> <p>OPIS: Uczestnicy konkursu starają się jak najdokładniej odwzorować z klocków LEGO projekt pomnika Abrahama Ostrzegi Wieża Babel, a następnie przesyłają fotografię z opisem.</p>	konkurs dla wychowanków ogniska z nagrodami
		Elżbieta Cieślak-Dworzyńska	<p>TEMAT <i>Flaga esperancka.</i></p> <p>OPIS: Wykonanie wspólnej makramy inspirowanej flagą esperancką.</p>	Warsztaty dla uczestników grupy “Makrama i tkactwo”.

		E. Kamińska	Temat: Esperanckie ABC. Opis: Przygotowanie ilustrowanego alfabetu esperanto.	na zajęciach plastycznych
4.	Grudzień 9-13.12 15 grudnia Dzień Zamenhofa (Dzień Esperanto)	K. Andrzejewska	TEMAT: Świętuj z nami urodziny Ludwika Zamenhofa! : Temat: Nie krokodyluj! OPIS: Warsztaty esperanto lub spotkanie z esperantystą.	dla wychowanków ogniska i ich bliskich
		J. Bentkowska	Temat: Esperanto- MTV unplugged. Opis: Pokaz taneczny do utworu <i>Esperanto-MTV unplugged</i>	dla uczestników koła tanecznego
		B. Leszczyńska i samorząd	Temat: Poznaj moc Esperanta! Opis: Dzieci z Klubu Młodego Społecznika czytają młodszym kolegom ze świetlicy szkolnej wybraną książkę o Ludwiku Zamenhofie: "Nie krokodyluj! O drodze Ludwika Zamenhofa do języka esperanto" Agnieszka Frączek lub "Doktor Esperanto i język nadziei" Mara Rockliff	dla dzieci ze świetlic

		K. Marcjanik-Ogonek	<p>Temat: Porozmawiajmy w Esperanto!</p> <p>Opis: Zajęcia dziennikarskie, w trakcie których spróbujemy wzbogacić nasz warsztat o kilka słów przetłumaczonych z języka Esperanto. Uczestnicy zajęć dowiedzą się jaka idea przyświecała tworzeniu tego języka oraz kto odegrał w tym największe znaczenie. Na koniec zajęć spróbujemy, używając kilku zwrotów grzecznościowych, porozmawiać w tym języku.</p>	dla koła dziennikarskiego
		M. Pieczonka	<p>Temat: Szach i mat.</p> <p>Przedstawienie sylwetek szachistów, którzy mieli związek z esperanto, poszukiwanie związków szachy - esperanto.</p>	dla koła szachowego
		E. Benza	<p>Temat : Graj z esperanto.</p> <p>Gra terenowa</p> <p>Zadania ruchowe z zadaniami dotyczącymi historii języka i ruchu esperanto.</p>	dla uczestników koła sportowego
		E. Cieślak-Dworzyńska	Prezentacja flagi esperanto wykonanej techniką makramy.	dla wychowanków ogniska i ich bliskich
<u>5.</u>	STYCZEŃ-LUTY	K. Andrzejewska	<p>TEMAT: Warszawa pełna nadziei.</p> <p>OPIS:</p> <p>Spacer/spacer wirtualny po Warszawie śladami polskich esperantystów: Antoniego Grabowskiego i Leo Belmonta założycieli Polskiego Związku Esperantystów, Juliana Tuwima</p>	dla uczestników koła turystycznego.

		K. Andrzejewska	Temat: Esperanto - to proste! Opis: Quiz wiedzy podsumowujący dotychczasową wiedzę o ruchu esperanto i Ludwiku Zamenhofie.	dla uczestników koła turystycznego
--	--	-----------------	--	------------------------------------

ŚRODKI, MATERIAŁY, SPRZĘT

1. Nagrody do konkursu "Zbuduj własną wieżę Babel".
2. Zakup gry karcianej „Sinjoro Krokodilo”.
3. Opłacenie warsztatów esperanto/wizyty esperantysty
4. Upominki dla dzieci biorących udział w grze terenowej, pokazie tańca

SPRZYMIERZEŃCY

1. Rodzice
2. Nauczyciele
3. Dyrekcja

SPOSOBY OCENY

1. Osiągnięcia uczniów będą sprawdzane w teście wiedzy.
2. Liczbą zainteresowanych dzieci udziałem w konkursach i przedsięwzięciach z okazji Tygodnia Zamenhofa.
3. Zaangażowaniem w grę terenową, prezentację dokonać: pokaz taneczny, wykonanie makramy, ilustrowanego abecadła esperanto.

EWALUACJA

Celem ewaluacji będzie:

1. Zdiagnozowanie obszarów sukcesów i niepowodzeń programu w celu dokonania zmian i poprawek w istniejącym programie.
2. Sprawdzenie, czy realizacja programu rozwija zainteresowania i wiadomości uczniów. Zasadność i atrakcyjność zadań przyjętych do realizacji zostanie poddana ocenie uczniów poprzez anonimowe ankiety.